

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 89 1 P 047689 22 Rev
Banjaluka: 7.3.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanje Bundalo, kao predsjednice vijeća, Senada Tice i Davorke Delić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Lj.T., I.S.G., koga zastupa advokat V.T.-Š., I.S., protiv tuženog Fond Republike Srpske, B., koga zastupa advokat S.V., B., radi isplate, vrijednost spora 39.844,71 KM, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 1 P 047689 22 Gž od 23.6.2022. godine, na sjednici održanoj 7.3.2023. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova revizionog postupka u iznosu od 1.053,00 KM.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Sokocu broj 89 1 P 047689 20 P od 27.12.2021. godine, obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade materijalne štete zbog docnje u isplati refundacije troškova liječenja, isplati iznos od 33.210,56 KM na ime zakonske zatezne kamate obračunate na glavni dug u iznosu od 39.844,71 KM za period od 27.10.2014. godine do 23.12.2019. godine, a na ime naknade troškova postupka iznos od 4.151,90 KM, sve u roku od 30 dana.

Presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 1 P 047689 22 Gž od 23.6.2022. godine, usvojena je žalba tuženog i preinačena prvostepena presuda tako što je tužbeni zahtjev tužitelja odbijen.

Obavezan je tužitelj da tuženom na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 5.473,77 KM.

Tužitelj revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se pobijana odluka preinači tako da „ostavi na snazi“ prvostepena presuda ili da se ukine i predmet vrati na ponovno suđenje, a tuženi da se obaveže na naknadu troškova postupka na ime sastava revizije u iznosu od 1.316,25 KM.

Tuženi u odgovoru predlaže da se revizija odbije i tužitelj obaveže na naknadu troškova postupka na ime sastava odgovora u iznosu od 1.053,00 KM.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja o kom je odlučeno izrekom prvostepene presude.

Tokom postupka pred prvostepenim sudom je utvrđeno:

da je tužitelj 29.7.2013. godine na klinici u N.(F.) izvršio operativni zahtjev transplatacije bubrega, te da je na ime dijela troškova lično uplatio iznos od 20.372,28 Eura

da je tužitelj 16.7.2014. godine filijali tuženog u I.S. podnio zahtjev za refundaciju troškova liječenja, koji zahtjev je na traženje tuženog dopunio podneskom od 15.9.2014. godine

da je tuženi rješenjem broj ... od 7.10.2014. godine, odbio tužiteljev zahtjev za refundaciju troškova, nakon čega je tužitelj podneskom od 27.10.2014. godine ponovo dopunio zahtjev za refundaciju troškova liječenja, te izjavio žalbu protiv navedenog rješenja

da je Upravni odbor tuženog rješenjem broj ... od 19.2.2015. godine, odbio žalbu tužitelja i potvrdio rješenje od 7.10.2014. godine

da je tužitelj protiv rješenja Upravnog odbora pokrenu upravni spor i da je Okružni sud u Banjaluci presudom broj 11 0 U 016313 15 U od 24.12.2015. godine, odbio tužbu tužitelja, a da je Vrhovni sud Republike Srpske presudom broj 11 0 U 016313 16 Uvp od 26.4.2018. godine, usvojio zahtjev tužitelja za vanredno preispitivanje tako što je navedenu presudu Okružnog suda u Banjaluci preinačio, tužbu tužitelja usvojio i poništio rješenje Upravnog odbora tuženog od 19.2.2015. godine

da je Upravni odbor tuženog rješenjem broj ... od 14.6.2018. godine, ponovno odbio žalbu tužitelja i potvrdio rješenje od 7.10.2014. godine, a da je Okružni sud u Banjaluci postupajući po tužbi tužitelja presudom broj 11 0 U 022981 18 U od 25.10.2019. godine, usvojio tužbu tužitelja i poništio rješenje 14.6.2018. godine, a odbacio tužbu u dijelu kojim se traži poništenje rješenja od 7.10.2014. godine

da je Upravni odbor tuženog donio 16.12.2019. godine rješenje broj ... kojim je usvojio žalbu tužitelja i poništio rješenje od 7.10.2014. godine, odobrio tužitelju refundaciju troškova liječenja u iznosu od 39.844,71 KM i naložio da se isplata sredstava izvrši na tekući račun tužitelja otvoren kod A.B. a.d. B.

da je tuženi odobreni iznos troškova liječenja uplatila na račun tuženog dana 23.12.2019. godine

da je vještak finansijske struke M.G. obračunao zatezne kamate na iznos od 39.884,71 KM za period od 27.10.2014. godine do 23.12.2019. godine, u iznosu od 33.210,56 KM

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP), primjenom odredbe člana 185. stav 1., 227. i 388. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu: ZOO), prvostepeni sud je odlučio kao u izreci.

Stav je suda da se u ovoj parnici radi „o zahtjevu za isplatu duga u docnji“.

Drugostepeni sud u žalbenom postupku nalazi da je ovakav stav pogrešan, jer cijeni da se zatezne kamate ne mogu zahtijevati od dana podnošenja zahtjeva za refundaciju troškova liječenja jer u tom momentu zahtjev još nije prihvaćen, te da se momenat početka toka zatezne kamate mora vezati za moment donošenja rješenja kojim se odobrava zahtjev za refundaciju, odnosno da za tuženog nastaje obaveza da isplati odobrene troškove po pravosnažnosti tog rješenja.

S obzirom da je rješenje kojim se odobravaju troškovi refundacije doneseno 16.12.2019. godine i da su sredstva isplaćena 23.12.2019. godine, drugostepeni sud cijeni da za tuženog „nisu ni nastale obaveze plaćanja zateznih kamata“.

Drugostepena odluka je pravilna i revizioni navodi je ne dovode u opravdanu sumnju.

Pravo na refundaciju troškova pacijenata koji su koristili zdravstvenu zaštitu van Republike Srpske, tuženi je regulisao Pravilnikom o korišćenju zdravstvene zaštite izvan Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 68/11 i 72/12 -u daljem tekstu: Pravilnik), koji je primjenljiv na konkretni slučaj.

Tužitelj je dokazao da je snosio troškove liječenja u F. vezano za postupak transplatacije bubrega, kao i visinu troškova koje imao u vezi sa liječenjem. U konačnom je tuženi prihvatio zahtjev tužitelja za refundaciju troškova liječenja u inostranstvu, pa se ovaj sud više ne treba baviti sa osnovom zahtjeva.

Sporno je pitanje da li je tuženi došao u docnju sa ispunjenjem isplate novčane obaveze i da li po tom osnovu treba da plati i zatezne kamate.

Lice koje je u vezi sa svojim liječenjem u inostranstvu snosilo troškove liječenja, ima pravo da podnese zahtjev nadležnoj filijali tuženog za refundaciju troškova (član 20. Pravilnika). Uz zahtjev je dužan dostaviti i dokumentaciju propisanu članom 21. stav 1. tačka a, b, v, g i d Pravilnika. Samo podnošenje zahtjeva ne znači automatski i ostvarenje prava na refundaciju troškova liječenja jer po članu 22. stav 1. Pravilnika, po zahtjevu pacijenta rješava direktor Fonda, a pacijent ukoliko nije zadovoljan tim rješenjem ima pravo žalbe Upravnom odboru Fonda.

U konkretnom slučaju je direktor Fonda, kao prvostepeni organ, zahtjev tužitelja odbio, a Upravni odbor je kao drugostepeni organ odbio žalbu tužitelja.

S obzirom da rješenje Upravnog odbora Fonda ima karakter upravnog akta protiv kog se može pokrenuti upravni spor u skladu sa Zakonom o upravnom sporu („Službeni glasnik RS“, broj 109/05 i 63/11), tužitelj je koristio i tu pravnu mogućnost, uključujući i podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje Vrhovnom sudu RS.

Odredbom člana 277. ZOO je regulirano da dužnik koji zakasni sa ispunjenjem novčane obaveze duuguje i zateznu kamatu, a članom 324. ZOO je propisano da dužnik dolazi u docnju kada ne ispunji obavezu u roku određenom za ispunjenje.

U konkretnom slučaju je nesporno da je obaveza tuženog na plaćanje iznosa od 39.844,71 KM utvrđena pravosnažnim rješenjem Upravnog odbora od 16.12.2019. godine, pa

tuženi prije tog datuma nije ni mogao da bude u docnji jer njegova obaveza nije bila do tada ni određena po visini, niti dospjela.

Rješenjem tuženog od 16.12.2019. godine nije određen rok za ispunjenje obaveze, ali s obzirom da se na to rješenje imaju primjeniti odredbe Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18), rok za ispunjenje novčane obaveze treba tumačiti saglasno članu 255. stav 4. navedenog Zakona koji propisuje da se u tom slučaju obaveza treba izvršiti u roku od 15 dana. Tuženi je odobreni iznos isplatio na račun tužitelja po proteku 7 dana (23.12.2019. godine) od dana donošenja rješenja, dakle prije nego je istekao zakonom propisani paricioni rok za ispunjenje obaveze.

Tuženi ima obavezu da izvrši refundaciju troškova liječenja u skladu sa Pravilnikom, ali isto tako ima i obavezu da preispita svaki zahtjev kako bi utvrdio da li su ispunjeni uslovi propisani Pravilnikom da se refundacija troškova liječenja odobri.

Eventualna pogrešna primjena materijalnog prava (u konkretnom procjena da tužitelj nije priložio potrebnu dokumentaciju propisanu Pravilnikom), *per se* ne može zasnovati odgovornost tuženog u smislu odredbe člana 172. stav 1. ZOO jer primjena i tumačenje odredbi materijalnog prava od nadležnog organa tuženog ne može biti osnov za odgovornost tuženog. Činjenica da je rješenje tuženog poništeno odlukom suda ne znači i odgovornost tuženog, jer se nezakonitost odluka organa uprave ispituje u redovnom postupku putem izjavljenih redovnih pravnih lijekova i tužbe u upravnom sporu, a tužitelju nije uskraćeno pravo na pravnu zaštitu.

Neudovoljavanje zahtjevu odmah čim on bude podnesen, ne znači kršenje zakona osim ako je očito da tuženi grubo krši propise, tj. ako svoje odluke zasniva suprotno materijalnopравnim propisima koji su jasni i u vezi sa čijom primjenom nije bilo nejasnoća. Procjena tuženog da tužitelj ne ispunjava uslove da se zahtjevu za refundaciju udovolji, za šta su u rješenjima data obrazloženja vezana za nepotpunost obavezne dokumentacije, ne znači, kako revizija smatra, da je tuženi „uporno i suprotno zakonskim propisima pokušao izbjeći plaćanje nadoknade troškova“ tužitelju, a da je zahtjevu udovoljio „nakon pet godina“ i to po donošenju sudske odluke u upravnom sporu.

Dakle, kako tuženi nije došao u docnju sa ispunjenjem novčane obaveze prema tužitelju, njegov zahtjev je pravilno odbijen.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova revizionog postupka na ime sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.053,00 KM je odbijen, jer se ne radi o nužnom trošku u smislu odredbe člana 387. stav 1. ZPP.

Temeljem odredbe člana 248. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednica vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost opravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić